

בורה ברנדווין (מרכז)
"מי שילשין, יקבל כדור!"

במרחב

ירדן

קילקול טכני

יונים בחרי נשלח לעמאן עם הוראות ברורות : להשיב להתקפות קול הערבים הקהירי על מדיניות עיראק הפרו-בריטית. לרשותו העמידה ממשלת בגדאד כלי יעיל ומשוכי-לל : תחנת השידור הערבית.

באוגני מיליוני מאויני, עורר קולו של בחרי זכרונות נוגים. בקובלאנקה, קהיר ו-חלב זכרו ערבים את שידוריו מימי מלחמת העולם השנייה, כאשר עבד בשירות מכונת התעמולה הנאצית. אז מילא בחרי את האוויר המרחבי בשבחים נלהבים לגרמנים, שמילאו את מצוות אילה במלחמתם למען שיחרור הערבים מאדונייהם האנגליים ומ-נגע היהודים. הכינוי "חגי היטלר" הנפוץ היה מחמאה מחמאה לכשרון השכנוע של בחרי.

היריד הקלף. בחרי מילא את שליחות אדוניו בנאמנות, גידף את המצרים על כי התנגדו לברית בגדאד. "הברית" קבע הקריין בנימת הגיון, "היא חומת-מגן לאיסלאם נגד הקומוניזם". התנגדות מצרים, בעיניו, לא היתה אלא תקיעת סכין בגב האימה הערי-בית.

עם סילוקו של גלאב מפיקוד הלגיון, נראה היה לבחרי כי ניתנה לו הזדמנות להשמיע מחוש את שני אויביו הישנים ביחד. הוא ניצל אותה בנריעות.

"גלאב זה, שבידו הופקד הלגיון", הכריז בחרי, "הפך להיות שומר ראשם של היהודים. אלמלא גלאב, היה גורלם של יהודי פלסטין שונה לגמרי ממה שהוא. גלאב האנגלי לא התיר לשום לוחם ערבי ליי-רוח כדור אחד על האויב, עד לאחר ש-האויב ביצע את זממו ויצא מטוחח ה-אש!"

עתה, גילה השדרן, לאחר שסולק ידידם האנגלי, מרגישים היהודים כי מחצית כול-חם הותש. כי עתה יאלצו לעמוד פנים אל-פנים מול אויבם מספר אחד : המלך ח'י-סין.

למחרת בבוקר, נדם קולו של בחרי. בגי-דאד, ששילמה את משכורתו, לא הבינה מדוע תוציא כסף על השמעת יודיה האנגליים. "מחמת קלקול טכני", הסביר קריין רדיו ראמללה, "יופסקו שידורי תחנת השידור ה-ערבית מעמאן".

הוא לא הבהיר אם "הקילקול הטכני" חל ביחסים בין ירדן ועיראק.

למשפחת איונטש לגולו אותו ממני!" נשבעה.

צעדה הראשון : פנייה למשרד הרישום לעכב את שינוי שמו של נתן קלמן איונטש-בסר, עד שהיפגש אהו ותוכיח לו מי אמו האמיתית.

בתייהסוהר

ארוכה הדרך לחירות

שקט שרר בליל שבת שעברה בבית ה-סוהר המרכזי ברמלה. מדי פעם הפריע את הדממה צופר מכוננית נוסעת בכביש הס-מוך. בתא 67, שתלוגו פוגה לחזית הבנין רחביהמיוחדת, ישבו אחד עשר דייריו ב-חצי גורן. אליהו חוד, אסיר שנידון לארבע שנות מאסר באשמת יריות על גיירת שהתפיעה אותו בפריצה, התחה את תוכנית הפעולה.

הוא עקר אריח מן הרצפה, תחח באדמת הקורק מתחתיה בכף המרק שבידו. עשורים עינים עקבו בלהיטות אחרי תנועת-תרו. "מי שילשין יקבל כדור!" היתה מישהו.

מתחת למיטה.

צעדים קצובים הדהו במסדרון. האסירים חזרו למקומותיהם. סי-לון אור דק חדר דרך צוהר הדלת. "הכל בסדר", הפטיר סוהר והמשיך בדרך.

האסירים ניגשו במרץ לעבודה. תשעה אריחים הוצאו מן הרצפה. נוצר רבוע של שלוש על שלוש מרצפות. מן המיטה ה-12 הקיצונית, הוסרה שמירה. בעזרת צלחות האוכל וכפיות, נתמלאה השמיכה באדמה. כל עשר דקות התחלפו החופרים, שעסקו אחד בשוהה ואחד ליד השמיכה. שני אסירי-ריס אחריים גררו אותה כל פעם שהתמלאה, הריקו את תוכנה מתחת למיטה ה-12 שאי-נה נראית דרך צוהר הסוהר.

פריצה קוראת לסוהר.

בשבת, בני-קורת הבוקר השיגרתית בתאי האסירים, הבחין אחד הסוהרים שמישהו אינו כשורה בתא 67. הוא הרים את המרצפות העקורות, החזירן למקומן ומיהר לספר על תגליתו ל-מפקד בית הסוהר, ע.מ.מ. אברהם מרח-בי.

ע.מ.מ. מרחבי החליט לתפוס את הבורחים בשעת מעשה. הוא התקשר עם משטרת רמ-לה, שהציבה במסר כנד סביב בית הסוהר, חיכה, בעזרת סגנו, צבי דשא לחוצאות.

העבודה בתא 67 התנהלה במלוא הקי-טור. שמיכה אחר שמיכה נמלאה אדמה. בין האסירים העובדים במרץ היה גם לור

רם, גם סטירות לחי כאשר תבעו כמה מהם לראות שלושה מחבריהם שהתעלפו.

כשהציר השובת יוסף מוצבי לסמל ש-זרק את המתעלפים אחרי הטיפול לרחוב, שכך אין נוהגים, השיב הלה : "מספרי-415 אתה יכול להתלונן".

עם תום מעצרו, חזרו השובתים למקום שביבתם, לשכת העבודה ברמת-גן. מז-כיר מועצת טועלי המחלק הסביר להם שאין טעם לשביבתם, ושכדרך זו לא ישי-גו דבר. ראש העירייה, אברהם קריניצי, סירב לקבלם, בתירוץ של חוסר זמן. ה-שובתים איימו לפתוח בשביבת רעב, אם לא הסודר להם מיד עבודה בשכר מלא.

טען לעומתם סקיד הלשכה שמעון גפני : "השובתים הם קבוצת לחץ. בעייתם היא בעייה כללית של חוסר עבודה. הם רשו-מים אצלי בתור, יקבלו עבודה בהגיע תור-רם. מה אני יכול לעשות אם רשומים אצלי למעלה מ-700 מובטלים?"

דרכי חיים

איה בני?

כמה אמהות יכולות להיות ליתום מאב ואם? עד לפני שבוע האמין נתן בסר כי התשובה היא: אף לא אחת. השבוע גי-לה לתמהונו כי יש לו שתיים.

זכרונותיו של נתן מימי ילדותו קלושים ביותר. אי-שם בערסילי מחשבתו, חבויות תמונות מקוטעות של בית הוריו כפור-לין, אביו המרכיב אותו על שכמו, אש גדולה בוערת באח.

מאוחר יותר, היה גם מחנה-נוער סוביי-טי, מדריכה שאמרה לו : "שמך נתן בסר ו-היתה גם ילדה צעירה ממנו, שהגיעה יחד אתו לאותו מחנה, תחת חסותו של חייל רוסי. המדריכה אמרה לו כי שמה של ה-ילדה פאולה בסר. אך נתן לא חשב כי השם בסר מעיד על קירבה כלשהי.

פגישה בבית-ה. הגער עזב את המח-נה, והחזר לפולין. שם נודע לו כי הינו יהודי. הוא הצטרף לקבוצת נוער של ה-פועל המזרחי, הגיע ברבות הימים לגירי-גלים כנגב.

הוא עזב את המשק, הסתובב בחוסר מע-שה בספרבי תל-אביב. עד אשר, יום אחד, לקחה אותו צביה אנגל, מדריכתו מהפועל המזרחי, לבקר בביתת אבן צרה בכפר

משפחה מ' 1 איונטש
מי שתזכת, תקבל בן

ברנדווין שנידון לארבע שנות מאסר באש-מת נסיון שדידת הבנק הלאומי בירושלים (העולם הזה 945), ואשר טען לא מכבר כי ספק דינו של השופט המחויי בנימין הל-וי ששפטו לא תפס, כיון שהשופט התפטר לפני משפטו ואחר חזר בו.

היה ברור לע.מ.מ. מרחבי כי הפריצה תבוצע בעזרת אנשים מן החוץ, הודות לקשריהם הענפים של אסירי התא שהיו ברור-בם פושעים בעלי עבר ותק.

דמות אפולונית הגיחה. בשתיים א-חר תצות היתה המנהרה מוכנה. דמות אפ-ולונית שחוחה הגיחה ממנה. מגג בית הסו-הר, עליו עמדו אותו רגע מפקד בית הסו-הר וכמה קצינים, נורתה רקטה.

עשרה שוטרים יצאו מארובם, תפסו את

שלם בדרום תל-אביב. שם פגש אשה שדמ-תה לו מאד. "ידעתי מיד שדיירי הבית הם הוריו ו-גילה אחר כך בהתרגשות לכתיב העולם הזה. לכן ויתרתי אפילו על בדיקת-דם. כעת נשאר לי רק להחליף את שמי למה שהיה במקורו — קלמן איונטש."

תמונה בעתון. בעגימי, שכונת יסר-אית מוזנחת, נסלה אשה זקנה עתון-ערב עב-רי. מעל דפיו הזדקרה תמונתו של הצעיר שמצא סוף-סוף את הוריו. "זה נתן שלי ו-יצאק פיגה רוונבאום, לשעבר בסר. "מצא-תי אותו!"

פגישה, אם לשלושה ילדים מנושואיה ה-שניים, ידעה מעל לכל ספק כי נתן הוא בנה, שעקבותיו נעלמו, יחד עם עקבות אחותו, לפני 15 שנה ברוסיה. "אני לא ארשה